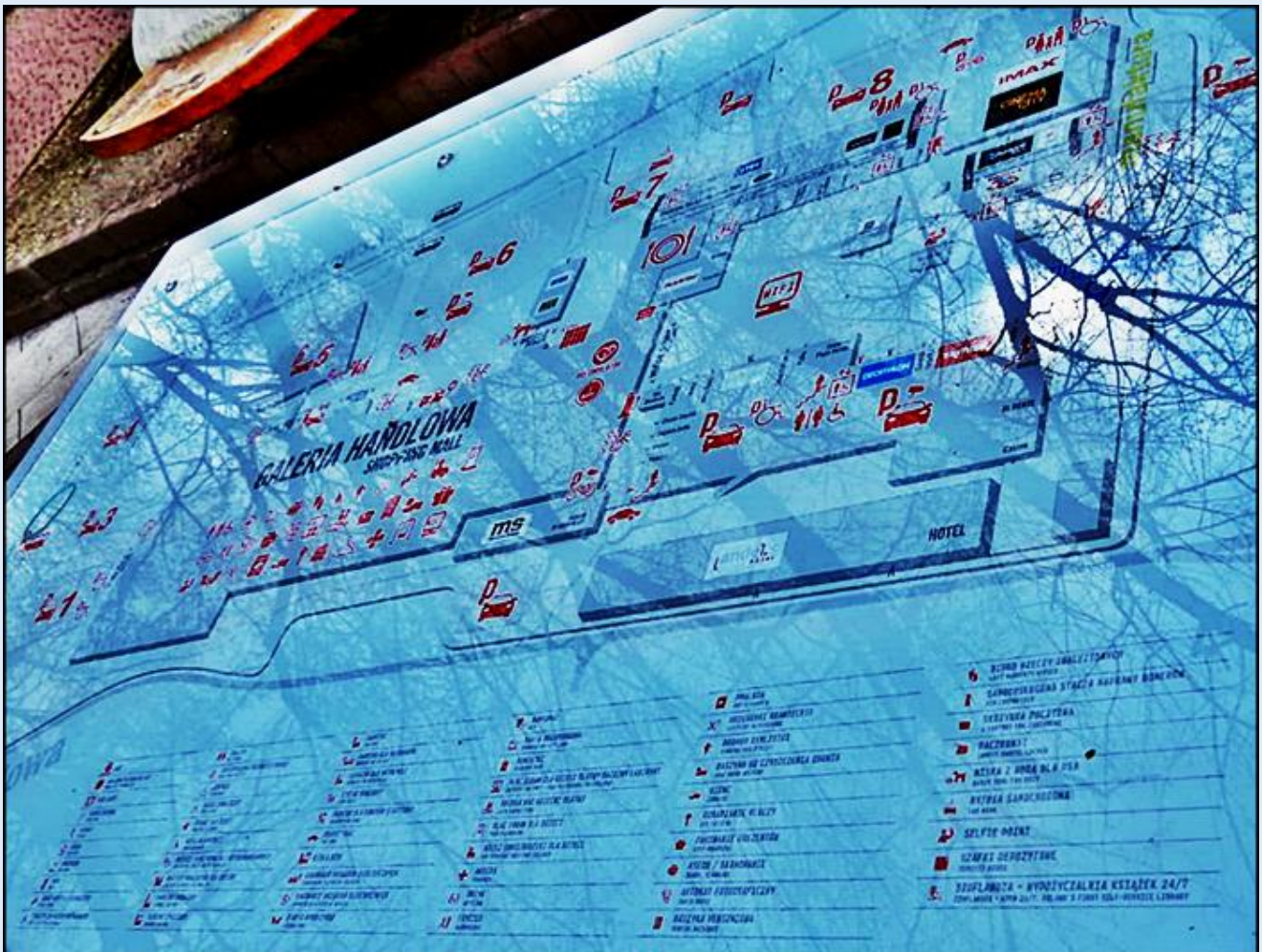

MIEJSCA PAMIĘCI

Łódź

Manufaktura i jej Brama Główna

BRAMA GŁÓWNA DO MANUFAKTURY

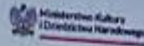
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
KURATRY
Dofinansowane ze środków Muzeum Historii Polski w Warszawie w ramach Programu "Pamięć i Jedność" 2023

HISTORIE Z ULICY OGRODOWEJ

BRAMA REKONSTRUKCJA

FRAGMENTY ORIGINALNEJ BRAMY

Dofinansowano ze środków Muzeum Historii Polski w Warszawie
w ramach Programu „Patriotyzm Jutra” 2023

HISTORIE Z ULICY OGRODOWEJ

BRAMA

1901 r.

inż. Józef Płoski i Józef Płoski

foto 71
ul. 41. S. Kosciuszki, ul. Ogrodowa i ul. Łazienkowska

Zameczek bramy – szczeg. po 1905 r.

Zameczek bramy – 1974 r.

Zameczek bramy – szczeg. po 1905 r.

Widok z ulicy Łazienkowskiej na zameczek bramy i budynek „Brama” w Warszawie. Zdjęcie wykonane przez Józefa Płoskiego w 1901 r.

Widok z ulicy Ogrodowej na budynek „Brama” w Warszawie. Zdjęcie wykonane przez Józefa Płoskiego w 1901 r.

Widok z ulicy Łazienkowskiej na zameczek bramy i budynek „Brama” w Warszawie. Zdjęcie wykonane przez Józefa Płoskiego w 1901 r.

HISTORIE Z ULICY OGRODOWEJ

ZAKŁADY PRZEMYSŁU
BANEŁNIANEGO
„POLTEX”

BRAMA

Michalina Tazarkówna-Majkowska przed zakładem J. Marchewskiego podczas pochodu (lata 90)
Ks. K. Szczerbiak, ze zbiorów Muzeum Fabryki

Wycieczka dzieci pracowników w zakładach (lata 70.)
ze zbiorów Muzeum Fabryki

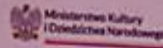
Brama podczas wstępu 1961 roku
ze zbiorów Muzeum Fabryki

Grzeszka „Polska” przedstawia zespół
przed bramą w 1960. kolekcja 1960.
Ks. K. Szczerbiak, ze zbiorów Muzeum Fabryki

Zespół „Polska” i „Polska” dziewczyny przy bramach „Poltek” przed wstępną sesją - 1960 r.
Ks. K. Szczerbiak, ze zbiorów Muzeum Fabryki

Dofinansowano ze środków Muzeum Historii Polski w Warszawie
w ramach Programu „Patriotyzm Jutra” 2023

HISTORIE Z ULICY OGRODOWEJ

BRAMA

ZAKŁADY PRZEMYSŁU BAMĘLIANEGO IM. JULIANA MARCHLEWSKIEGO

Michalina Tatarkówna-Majkowska w zakładach J. Marchlewskiego. Zdjęcie na tle bramy wykonano od wewnętrznej zakładu (dyrektor Stefan Nowak po jej lewej stronie - lato 52.)
ze zbiorów Muzeum Polski

Dyrektor zakładów Stefan Nowak (w latach 1951 - 1965) był jedynym dyrektorem, który zaczynał swoją zawodową karierę jako fiakcz.

W czasie pełnienia funkcji dyrektora przez Stefana Nowaka zakłady często odwiedzała Michalina Tatarkówna - Majkowska - i sekretarz Komitetu Łódzkiego PZPR, posłanka na sejm PRL. Dzięki wielu inicjatywom na rzecz mieszkańców miasta była lubiana i popularna. Jako była prządka znała trud pracy kółkowych wótkiarnek i słuchała uważnie ich próśb. Była częstym gościem zakładów im. J. Marchlewskiego.

Delegacja reprezentacyjna polskiej Związki Zakładowe (została od wewnętrznej zakładu - lato 52.)
ze zbiorów Muzeum Polski

Grupa pracowników zakładu w zakładach przy bramy (1955)
ze zbiorów Muzeum Polski

Między Władysławem Czerwinką - inspektorzy w zakładach (lato 52.)
ze zbiorów Muzeum Polski

ZAKŁADY PRZEMYSŁU
BAWEŁNIANEGO
IM. JULIANA
MARCHLEWSKIEGO

HISTORIE Z ULICY OGRODOWEJ

BRAMA

Brama w trakcie odbudowy - lata 50.

źródło: ze zbiorów Muzeum Fabryki

Po wyzwoleniu Łodzi (19 stycznia 1945 roku) fabryka przeszła pod zarządek państwowy. Znationalizowane zakłady nazwano Zakłady Przemysłu Bawełnianego nr 2.

W 1951 roku nadano imię Juliana Marchlewskiego. Julian Marchewski był zatrudniony w 1881 roku w farbarni zakładów I.K. Poznańskiego, gdzie jako działacz ruchu robotniczego werbował pracowników do Związku Robotników Polskich przemawiając przed bramą.

Fakt ten pomógł uchronić bramę przed zniszczeniem, gdyż po nacjonalizacji zakładu brama uznana za symbol kapitalizmu miała być rozebrana.

Bramę odbudowano i odąd traktowano jako miejsce reprezentacyjne. Tu zamieszczano dekoracje i transparenty związane z obchodzonymi świętami i wydarzeniami. Tu witano ważnych dla zakładu gości. Brama stała się identyfikacją wizualną zakładów i tem do zdjęć pamiątkowych.

Złotce wykonane podczas pobytu delegacji robotniczy okręgu łódzkiego - 21-23 sierpnia 1955. Złotce wykonane po przewodniej stronie ulicy Ogrodowej za budynkiem Stalarki i Domu Kultury. Złotce z okazji 10-lecia Związku Robotników Polaków (1945-1955) wykonane w Zakładzie Przemysłu Bawełnianego nr 2. Złotce wykonane w Zakładzie Przemysłu Bawełnianego nr 2. Złotce wykonane w Zakładzie Przemysłu Bawełnianego nr 2. Złotce wykonane w Zakładzie Przemysłu Bawełnianego nr 2.

źródło: ze zbiorów Muzeum Fabryki

1951 rok - obchody 10-lecia urodzin Juliana Marchlewskiego (1881-1951) przed bramą Zakładów Przemysłu Bawełnianego nr 2. Złotce wykonane w Zakładzie Przemysłu Bawełnianego nr 2. Złotce wykonane w Zakładzie Przemysłu Bawełnianego nr 2. Złotce wykonane w Zakładzie Przemysłu Bawełnianego nr 2.

1958 rok - obchody 10-lecia urodzin Juliana Marchlewskiego (1881-1951) przed bramą Zakładów Przemysłu Bawełnianego nr 2. Złotce wykonane w Zakładzie Przemysłu Bawełnianego nr 2. Złotce wykonane w Zakładzie Przemysłu Bawełnianego nr 2. Złotce wykonane w Zakładzie Przemysłu Bawełnianego nr 2.

źródło: ze zbiorów Muzeum Fabryki

Dotfinansowano ze środków Muzeum Historii Polski w Warszawie
w ramach Programu „Patriotyzm Jutra” 2023

HISTORIE Z ULICY OGRODOWEJ

BRAMA ZAKŁADY PRZEMYSŁU BAMĘLIANEGO „POLTEX”

Propozycje okolicznościowe z wizerunkiem bramy
ze zbiorów Muzeum Fabryki

W latach 80. w Zakładach Przemysłu Bawełnianego „Poltex”
doszukiwano się początków istnienia fabryki w czasach
działalności Izraela Poznańskiego.

Wizerunek bramy - wybudowany przez Izraela Poznańskiego
stał się symbolem zakładów wykorzystywanym w celach
promocyjnych.

Wizerunek bramy na szklankach
ze zbiorów Muzeum Fabryki

Wizerunek bramy na medalu okolicznościowym
ze zbiorów Muzeum Fabryki

Okolicznościowe wydanie jubileuszowe planety
„Promiast Poltexu”
ze zbiorów Muzeum Fabryki

Wizerunek bramy w grafice dyplomu
ze zbiorów Muzeum Fabryki

Okolicznościowa rekonstrukcja zabytkowej bramy
ze zbiorów Muzeum Fabryki

Zbiórki z wizerunkiem bramy zamieszczone w 1979 r.
ze zbiorów Muzeum Fabryki

Okolicznościowa grafika z wizerunkiem bramy (1980)
ze zbiorów Muzeum Fabryki

Dofinansowano ze środków Muzeum Historii Polski w Warszawie
w ramach Programu „Patriotyzm Jutra” 2023

HISTORIE Z ULICY OGRODOWEJ

BRAMA

ZAKŁADY
IZRAELA
KALMANOWICZA
POZNAŃSKIEGO

Pierwszy budynek „bawełnianego imperium” Izraela Kalmanowicza Poznańskiego - jednej z trzech największych fabryk włókienniczych Królestwa Polskiego (pod zaborem Rosyjskim) został wzniesiony w 1871 r.

Rozwój zakładów zainicjował przemianę polnej drogi Ogrodowej w prawdziwie miejską ulicę. Pomimo szeregu transformacji: zmian właścicieli, kryzysów wojennych, strajków, nacjonalizacji - zakłady nieustannie produkowały wyroby włókiennicze dając pracę wielu pokoleniom włókniarzy do lat 90. XX wieku.

Po ostatecznym upadku zakładów w latach 90. XX wieku na bazie obiektów polfabrycznych stworzono Centrum Manufaktura przywracając świetność bramie i pozostałym zabytkowym budynkom kompleksu.

Brama do tych zakładów wybudowana w latach 1878-1880 według projektu przypisywanemu Hilaremu Majewskiemu (lub Juliuszowi Jungowi). Już wtedy była obiektem wyróżniającym spośród innych łódzkich fabryk.

Wpleciona w szereg przeszłej ogrodzenia tworzyła spójną całość estetyczną z pozostałymi budynkami fabrycznymi. Elementami zdobniczymi były kuty metalowe skrzydła i przeszła o wysokim poziomie artystycznym. Wykonaną przez pracownię Karla Krempfa. W zwieńczeniu bramy zamieszczono mechaniczny zegar, z którym wiąże się legenda.

Widok zakładów J.K. Poznańskiego w roku 1871, fragment widoku w 1903 roku
ca. pl. archiw. Muzeum Fabryk

Pałacowa część zakładu J.K. Poznańskiego w latach 30. XX wieku, fot. Józef Kowalski, 1938, Polfoto
Zachodni brama zakładu

Dofinansowano ze środków Muzeum Historii Polski w Warszawie
w ramach Programu „Patriotyzm Jutra” 2023

HISTORIE Z ULICY OGRODOWEJ

BRAMA ZAKŁADY PRZENYSŁU BAMEŁNIANEGO IM. JULIANA MARCHLEWSKIEGO

Brama do zakładów stanowiła miejsce szczególne, w którym świat zewnętrzny stykał się z życiem pracowników - włóknarzy wewnątrz zakładów.

Wyjątkowy wygląd bramy zachęcał do wykonywania zdjęć pamiątkowych na jej ście.

Przy bramie dokumentowano wżity ważnych dla zakładu osobistości.

W 1958 roku Łódź, a także zakłady im. J. Marchlewskiego odwiedziła delegacja rządu Związku Radzieckiego z Przewodniczącym Rady Najwyższej ZSRR - tow. Kłmentem Woroszyłowem.

Było to doniosłe wydarzenie, w którym chcieli uczestniczyć nie tylko pracownicy, ale także ich rodziny i mieszkańcy Łodzi.

Zdjęcie wykonane w bramie w okresie II wojny. Kłment Woroszyłow z przewodniczącym Radzkiej Rady Najwyższej ZSRR.

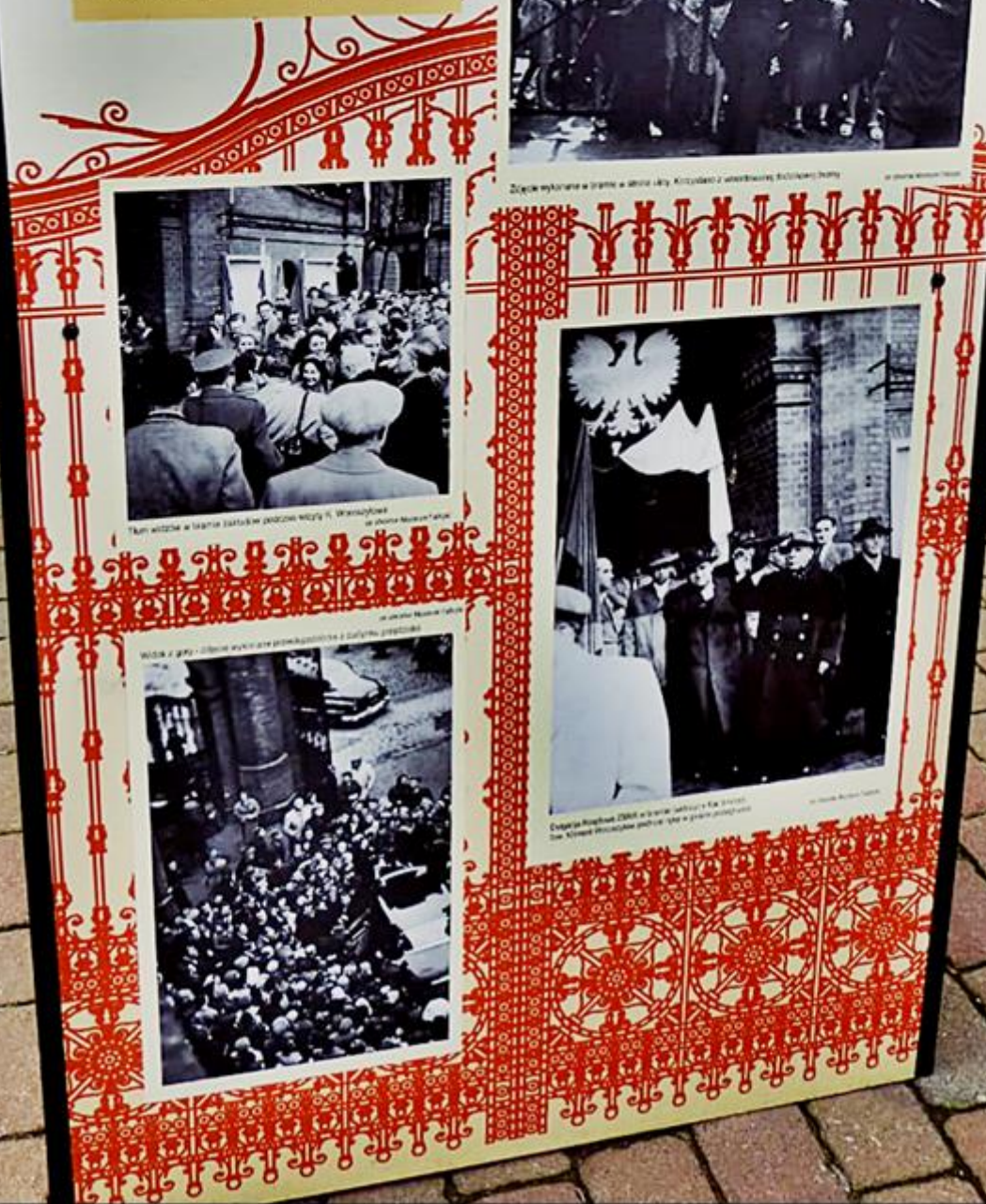
Tam wżity w bramie zakładu w godzinach wieczornych w Warszawie.

Delegacja Rządu ZSRR w bramie zakładu w Łodzi. Tow. Kłment Woroszyłow podnosi flagę w godzinach wieczornych.

Widok z góry - tłum wżity w bramie zakładu w godzinach wieczornych w Warszawie.

Dofinansowano ze środków Muzeum Historii Polski w Warszawie
w ramach Programu „Patriotyzm Jutra” 2023

STORIE Z ULICY OGRODOWEJ

BRAMA

ZAKŁADY IZRAELA KALMANOWICZA POZNAŃSKIEGO

Od 1872 roku fabryka Izraela K. Poznańskiego powoli przekształcała się w wielkoprzemysłowe zakłady koncentrujące cały cykl produkcyjny. Wraz z budynkami o charakterze socjalnym (w tym z domami dla robotników i rezydencją - pałacem) stanowił odrębne „miasto w mieście”.

W 1889 roku właściciel fabryki przekazał zakłady w Spółkę Akcyjną Wytobów Bawełnianych I.K. Poznańskiego zatrzymując większość akcji w rękach rodziny Poznańskich.

Jako Spółka Akcyjna zakłady przeżyły i wojnę światową ponosząc wielkie straty. Dzięki pomocy państwa polskiego i linii kredytowej otwartej we włoskich firmach rozpoczęło się rozbudowę kompleksu. Rozwój zahamował ogólnokrajowy kryzys ekonomiczny.

Od 1930 roku zarząd nad przedsiębiorstwem przejął Włosi. Rodzina Poznańskich straciła swoją pozycję w firmie i swój majątek w 1935 roku.

Podczas II wojny światowej zakłady funkcjonowały nadal pod zarządem Haupttreuhändlers-Ost jako Aktien-Gesellschaft der Baumwollmanufaktur von I. K. Poznański.

Widok zakładów - przedrozbudowa 1887 r. (przegląd z północnym)

zł. zbioru Muzeum Fabryki

Widok zakładów - przedrozbudowa 1901 r. (przegląd z północnym)

zł. zbioru Muzeum Fabryki

Widok zakładów - lata 20. XX wieku

zł. zbioru Muzeum Fabryki

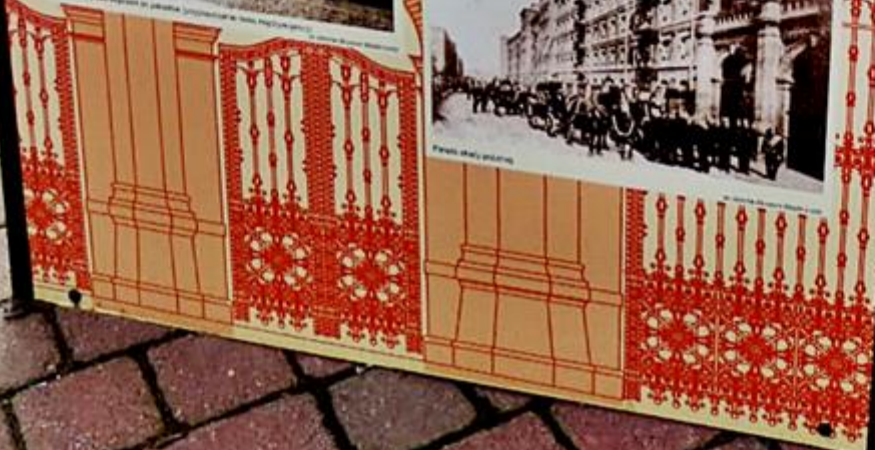

Wnętrze zakładu - widok z wnętrza

Widok zakładów - lata 30. XX wieku

zł. zbioru Muzeum Fabryki

HISTORIE Z ULICY OGRODOWEJ

finansowano ze środków Muzeum Historii Polski w Warszawie
w ramach Programu „Patriotyzm Jutra” 2023

BRAMA ZAKŁADY PRZEMYSŁU BANEŹNIANEGO IM. JULIANA MARCHLEWSKIEGO

Brama do zakładów stanowiła miejsce szczególne, w którym świat zewnętrzny stykał się z życiem pracowników - wiskniarzy wewnątrz zakładów.

Wyjątkowy wygląd bramy zachęcał do wykonywania zdjęć pamiątkowych na jej tle.

Przy bramie dokumentowano wizyty ważnych dla zakładu osobistości.

W 1958 roku Łódź, a także zakłady im. J. Marchlewskiego odwiedziła delegacja rządu Związku Radzieckiego z Przewodniczącym Rady Najwyższej ZSRR - tow. Kłimentem Woroszyłowem.

Było to doniosłe wydarzenie, w którym chcieli uczestniczyć nie tylko pracownicy, ale także ich rodziny i mieszkańcy Łodzi.

Zdjęcie wykonano w bramie w stroju ulicy. Krępowano z wesołymi dźwiękami muzyki.

Tuż w bramie zaparkowane podjechał wizyty K. Woroszyłowa.

Wiek z góry - obraz wykonany przez artystów z Szkoły artystycznej.

Delegacja Przemysłu 2000 w bramie zakładu im. J. Marchlewskiego.

HISTORIE Z ULICY OGRODOWEJ

Dofinansowano ze środków Muzeum Historii Polski w Warszawie
w ramach Programu „Patriotyzm Jutra” 2023

BRAMA

ZAKŁADY
IZRAELA
KALMANOWICZA
POZNAŃSKIEGO

Od 1872 roku fabryka Izraela K. Poznańskiego powoli przekształcała się w wielkoprzemysłowe zakłady koncentrujące cały cykl produkcyjny. Wraz z budynkami o charakterze socjalnym (w tym z domami dla robotników i rezydencją - pałacem) stanowił odrębne „miasto w mieście”.

W 1889 roku właściciel fabryki przekształcił zakłady w Spółkę Akcyjną Wyróbów Bawełnianych I.K. Poznańskiego zatrzymując większość akcji w rękach rodziny Poznańskich.

Jako Spółka Akcyjna zakłady przetrwały I wojnę światową ponosząc wielkie straty. Dzięki pomocy państwa polskiego i linii kredytowej otwartej we włoskich firmach rozpoczęto rozbudowę kompleksu. Rozwój zahamował ogólnoswiatowy kryzys ekonomiczny.

Od 1930 roku zarząd nad przedsiębiorstwem przejął Włosi. Rodzina Poznańskich straciła swoją pozycję w firmie i swój majątek w 1938 roku.

Podczas II wojny światowej zakłady funkcjonowały nadal pod zarządem Haupttreuhandstelle-Ost. Jako Aktien-Gesellschaft der Baumwollmanufaktur von I. K. Poznanaki.

Widok zakładu - zrealizowany 1889 r. (praca z archiwum)

Widok zakładu - zrealizowany 1918 r. (kt. Brygidka Górniewicz)

Widok zakładu - 1912 r. (praca z archiwum)

Robotnicy pracy wewnątrz do zakładów (przepracowane przez historyczki)

Przebieg ulicy (praca z archiwum)

Dofinansowano ze środków Muzeum Historii Polski w Warszawie
w ramach Programu „Patriotyzm Jutra” 2023

HISTORIE Z ULICY OGRODOWEJ

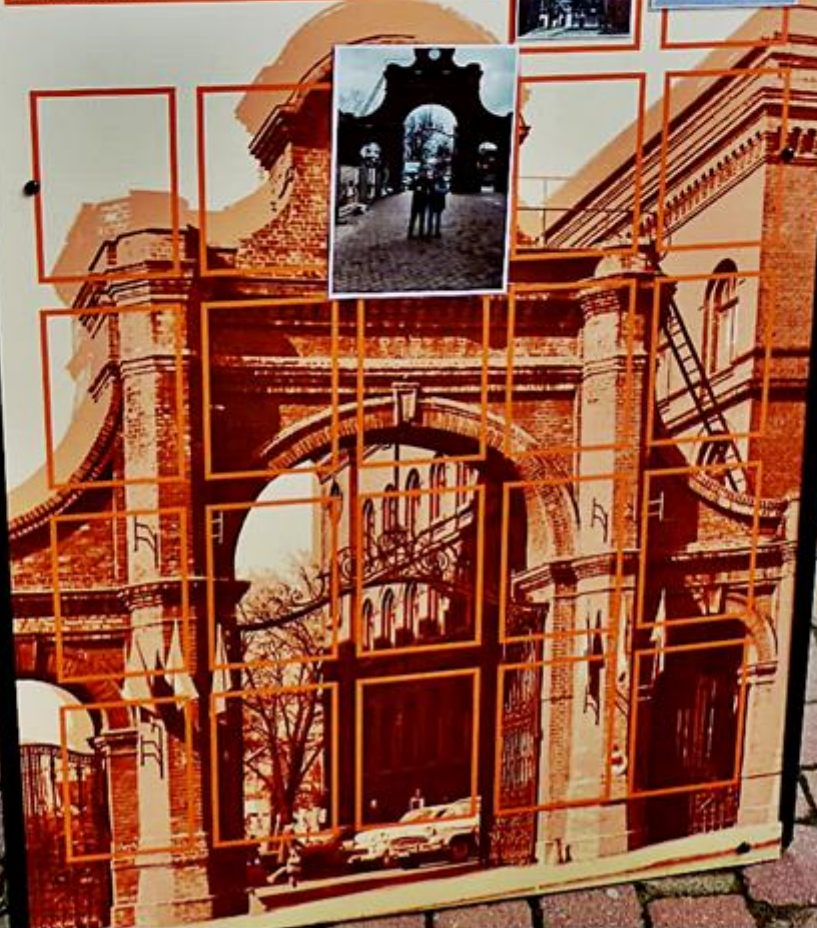
BRAMA

www.ludziefabryki.pl
ludziefabryki@gmail.com

Zespół Pieśni i Tańca „Złotki” - 2021

TO MIEJSCE JEST DLA CIEBIE.
Brama do dziś jest wspaniałym miejscem
do wykonania pamiątkowego zdjęcia.
Wykonaj zdjęcie przy bramie,
wyślij je na adres: ludziefabryki@gmail.com
Zostanie wydrukowane i umieszczone w ramce.
Wybierz zdjęcie wybrane podmiotów spółki na umieszczenie
Twojego wkładu na jej ścianie. Zdjęcia nie będą podpisane

zdjęcia: **Jan Nitecki**

zdjęcia w czerwonym obramowaniu zapożyczono z:
https://investmap.pl/lozka-manufaktura-planuje-nowe-inwestycje-w-2024-r.a307757#google_vignette

[POWRÓT DO STRONY GŁÓWNEJ IKONOGRAFII](#)